

«Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον», ένα ηλεκτρονικό δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Φέρμελη Γεωργία, Δρ Γεωλόγος-Εκπαιδευτικός

Λέξεις κλειδιά: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, δίκτυο, διαδίκτυο, νέες τεχνολογίες επικοινωνίας και πληροφορικής, δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Θεματική ενότητα: Θεματικό δίκτυο, διεθνής συνεργασία.

Περίληψη: Το διεθνές δίκτυο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον» συντονίζεται σε διεθνές επίπεδο από το Ίδρυμα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Ευρώπη (Foundation for Environmental Education in Europe-FEE) και σε εθνικό επίπεδο από την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ). Λειτουργεί μέσα από το διαδίκτυο για δέκα συνεχή έτη και υποστηρίζεται από την Unesco, την περιφέρεια Rhône-Alpes της Γαλλίας, το ίδρυμα Cousteau, τον European Environmental Press (EEP) και την International Federation of Environmental Journalists (IFEJ).

Σήμερα στο δίκτυο συμμετέχουν 17 χώρες με περισσότερα από 300 σχολεία. Τα συμμετέχοντα σχολεία σχεδιάζουν και υλοποιούν -μέσα από τα σχολικά προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης- έρευνες για κοινά τοπικά περιβαλλοντικά προβλήματα, πάνω σε έξι κύριες θεματικές ενότητες (Γεωργία, Πόλεις, Ακτές, Ενέργεια, Απορρίμματα και Νερό). Μέσα από ένα ειδικά σχεδιασμένο εικονικό πρακτορείο ειδίσεων και με εργαλείο το διαδίκτυο, εκπαιδευτικοί και μαθητές συνεργάζονται και μελετούν τα κοινά περιβαλλοντικά τους προβλήματα. Τα αποτελέσματα των μελετών τους αναρτώνται στις ιστοσελίδες του δικτύου (www.youngreporters.org), τις οποίες μπορεί να επισκεφθεί οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος, να ενημερωθεί και να συμμετέχει σε μια ομάδα εργασίας μέσα από ένα οργανωμένο και απλό τρόπο.

Εισαγωγή:

Το δίκτυο «Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον» ξεκίνησε το 1993 μέσα από το δίκτυο EARN, ένα είδος διαδικτύου στο οποίο συμμετείχαν μόνο πανεπιστημιακά ιδρύματα. Η πρώτη μαθητική εκπαιδευτική περιβαλλοντική αποστολή των Νέων Δημοσιογράφων πραγματοποιήθηκε στην Αρκτική, για τη μελέτη της μείωσης της στοιβάδας του όζοντος.

Το πιλοτικό πρόγραμμα του 1993 αξιολογήθηκε θετικά και από το 1994 ξεκίνησε η λειτουργία του δικτύου στην Ευρώπη με τη συμμετοχή και δύο σχολείων από την Ελλάδα (FEE 1999, Φέρμελη & Βαβούρη 1999).

Από το 1994 μέχρι σήμερα έχουν περάσει 10 χρόνια με τη συνεχή λειτουργία του δικτύου, αλλά και με πολλές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας του ηλεκτρονικού δικτύου με σκοπό να παραμένει επίκαιρο και φιλικό όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες και να προσφέρει στην ανάπτυξη της συνεργασίας μέσα από την υλοποίηση κοινών τοπικών προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Σήμερα στο δίκτυο συμμετέχουν 17 χώρες (Γαλλία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Κύπρος, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λετονία, Μαρόκο, Νορβηγία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σουηδία, Τουρκία,) με περισσότερα από 300 σχολεία.

Αρχιτεκτονική και διαχείριση του ηλεκτρονικού δικτύου

Το δίκτυο αποτελείται από ένα κεντρικό εξυπηρετητή, τη διαχείριση του οποίου έχει ο διεθνής συντονιστής με τη στενή συνεργασία των εθνικών χειριστών και την τεχνική υποστήριξη της FranceTelecom, και στον οποίο έχουν πρόσβαση όλα τα σχολεία του δικτύου μέσα από το διαδίκτυο.

Διακρίνουμε τέσσερις κατηγορίες χρηστών:

- Ο διεθνής συντονιστής
- Οι εθνικοί χειριστές

- Τα συμμετέχοντα σχολεία (εκπαιδευτικοί και μαθητές)
- Το ευρύ κοινό

Το δίκτυο είναι προσβάσιμο σε οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο μετά από μία διαδικασία πιστοποιημένης πρόσβασης. Ανάλογα με την κατηγορία που ανήκει ο κάθε χρήστης διαφοροποιούνται και οι προσφερόμενες λειτουργίες (Εισαγωγή στοιχείων, αναζήτηση και λήψη πληροφοριών, συμμετοχή σε τηλεδιασκέψεις, συμμετοχή στις εκπαιδευτικές αποστολές, απλή περιήγηση).

Με την είσοδο ενός χρήστη στο περιβάλλον του συστήματος και την πιστοποίησή του, τον αναγνωρίζει και τον εισάγει στο αντίστοιχο περιβάλλον το οποίο παρέχει και τις δυνατότητες που αντιστοιχούν στην ιδιότητά του.

Δραστηριότητες, εργαλεία και υπηρεσίες μέσα από τις ιστοσελίδες του δικτύου

-Δραστηριότητες και εργαλεία

Οι δραστηριότητες και τα εργαλεία που προσφέρει το δίκτυο «Νέοι δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον» στην εκπαιδευτική κοινότητα, δίνουν τη δυνατότητα για την οργάνωση προγραμμάτων Π.Ε. υψηλού επιπέδου μέσα στο πλαίσιο των σχολικών προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Με ένα ηλεκτρονικό δίκτυο το οποίο ενημερώνεται και προσαρμόζεται κάθε χρόνο στις νέες τεχνολογίες και στις ανάγκες των σχολείων, προκαλεί εκπαιδευτικούς και μαθητές να χρησιμοποιήσουν τις δυνατότητες που τους προσφέρει.

Στις ιστοσελίδες του δικτύου τα ενδιαφερόμενα σχολεία μπορούν:

Να βρουν και να χρησιμοποιήσουν βιβλιογραφία σχετική με το αντικείμενο που μελετούν.

Να μελετήσουν άρθρα από άλλα σχολεία που έχουν ήδη δημοσιευθεί στις ιστοσελίδες του δικτύου.

Να ανακοινώσουν τις δραστηριότητες τους σε τοπικό και διεθνές επίπεδο.

Να αναπτύξουν μια πραγματική γραμμή επικοινωνίας και συνεργασίας.

Να δημοσιεύσουν τα δικά τους άρθρα και φωτογραφίες.

Να λαμβάνουν το Ενημερωτικό δελτίο των Νέων Δημοσιογράφων.

Να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές περιβαλλοντικές αποστολές και στο ετήσιο διεθνή διαγωνισμό για το καλύτερο άρθρο και την καλύτερη φωτογραφία.

Να λάβουν το βιβλίο του εκπαιδευτικού και το βιβλίο του μαθητή.

Οι προσφερόμενες επιλογές διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες «Πληροφορίες» και «Συνεργασία» και υποστηρίζονται από ένα πλούσιο γραφικό περιβάλλον.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
<p>Ενημέρωση για το πρόγραμμα (Διαδικασίες και ενημερωτικό υλικό για τη λειτουργία του δικτύου)</p> <p>Τεκμηρίωση (Κείμενα πάνω σε 15 θεματικές ενότητες σχετικές με το περιβάλλον)</p> <p>Βραβεία (Παρουσίαση των βραβευμένων άρθρων και φωτογραφιών)</p> <p>Αποστολές (Πληροφορίες και παρουσίαση των εκπαιδευτικών περιβαλλοντικών αποστολών)</p> <p>Άρθρα και Φωτογραφίες</p> <p>Επαφές (Πληροφορίες για τους εθνικούς χειριστές)</p> <p>Εταίροι (παρουσίαση των εταίρων που υποστηρίζουν το πρόγραμμα)</p>	<p>Υποβολή προγράμματος</p> <p>Επιλογή συνεργατών</p> <p>Επικοινωνία (χώρος για την επικοινωνία μεταξύ των μελών των περιβαλλοντικών ομάδων)</p> <p>Τηλεδιάσκεψη</p> <p>Υποβολή άρθρων και φωτογραφιών</p> <p>Βάση περιβαλλοντικών προγραμμάτων (παρουσίαση όλων των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών προγραμμάτων των σχολείων του δικτύου).</p>

-Υπηρεσίες

Οι υπηρεσίες που προσφέρει το ηλεκτρονικό δίκτυο των «Νέων Δημοσιογράφων για το Περιβάλλον» μέσα από ένα περιβάλλον άμεσης αλληλεπίδρασης είναι οι ακόλουθες:

- **Χώρος για ανταλλαγή αρχείων (Εικονικό γραφείο για κάθε θεματική ενότητα-Επικοινωνία και συνεργασία)**

Οι χρήστες μεταφέρουν αρχεία (κείμενα και φωτογραφίες) που είναι διαθέσιμες σε όλους τους χρήστες. Τα αρχεία τοποθετούνται στο συγκεκριμένο περιβάλλον μέσω της συμπλήρωσης ειδικής φόρμας. Ανάμεσα στα πεδία που συμπληρώνουν στη φόρμα είναι και ο λόγος που υποβάλλουν το αρχείο (Ενημέρωση, Απάντηση,...). Τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας βλέπουν τα αρχεία και υποβάλλουν νέα μηνύματα για ενημέρωση της ομάδας, σχόλια, ερωτήσεις ή δίνουν απαντήσεις.

Στο χώρο αυτό αναπτύσσεται η συνεργασία των περιβαλλοντικών ομάδων (Φέρμελη & Βαβούρη 2000).

- **Χώρος για την υποβολή άρθρων και φωτογραφιών**

Οι χρήστες μεταφέρουν άρθρα (αρχεία με κείμενα και εικόνες) και τα αποθηκεύουν προσωρινά ώστε να είναι διαθέσιμα και προσβάσιμα μόνο στο διεθνή συντονιστή και στον εθνικό χειριστή. Μετά την αξιολόγησή τους από τη συντονιστική επιτροπή το προγράμματος (κάθε χώρας) και αφού εγκριθούν μεταφέρονται στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη στο τμήμα των άρθρων. Εκεί είναι προσβάσιμα σε κάθε επισκέπτη του δικτύου.

- **Χώρος για τηλεδιάσκεψη**

Ο διεθνής συντονιστής, ο εθνικός χειριστής αλλά και κάθε σχολείο μιας περιβαλλοντικής ομάδας μπορεί να ανακοινώσει και να οργανώσει μια τηλεδιάσκεψη στο chat room.

Φυσικά υποστηρίζονται και πιο απλές ενέργειες όπως η αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων σε μεμονωμένα μέλη του δικτύου ή σε ομάδες σχολείων.

Επικαιροποίηση του δικτύου

Την επικαιροποίηση και συντήρηση του δικτύου έχει αναλάβει ο διεθνής συντονιστής σε συνεργασία με τους εθνικούς χειριστές και την τεχνική υποστήριξη της FranceTelecom.

Η επικαιροποίηση του δικτύου γίνεται σε δύο άξονες, στον τομέα της ανάπτυξης των νέων τεχνολογιών και στον τομέα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Στον πρώτο τομέα γίνεται προσπάθεια κάθε χρόνο να ενσωματώνονται νέες λειτουργίες ώστε το ηλεκτρονικό δίκτυο να παρακολουθεί την εξέλιξη στον τομέα της πληροφορικής και να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Η επικαιροποίηση γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της αξιολόγησης για τη λειτουργία του δικτύου, που γίνεται κάθε χρόνο με όλα τα μέλη του δικτύου.

Συμπεράσματα

Οι «Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον» λειτουργούν για δέκα συνεχή έτη μέσα από το διαδίκτυο. Για την επικοινωνία και συνεργασία των περιβαλλοντικών ομάδων χρησιμοποιείται ένα αλληλεπιδραστικό εργαλείο μάθησης το οποίο έχει σχεδιαστεί ειδικά για το δίκτυο των «Νέων Δημοσιογράφων». Το εργαλείο αυτό δίνει τη δυνατότητα στις περιβαλλοντικές ομάδες κάθε σχολείου του δικτύου αρχικά να δημιουργούν τις δικές τους παρεμβάσεις και στη συνέχεια παρεμβάσεις σε επίπεδο ομάδας, η οποία έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο της μελέτης κοινών περιβαλλοντικών προβλημάτων που εντάσσονται στις έξι θεματικές ενότητες που προτείνονται από το δίκτυο.

Μ' αυτό τον τρόπο ενισχύεται η άμεση και γρήγορη επικοινωνία, η ανταλλαγή απόψεων και η συνεργασία και η περιβαλλοντική εκπαίδευση των μαθητών γίνεται με ένα ευχάριστο και σύγχρονο τρόπο.

Βιβλιογραφία

Φέρμελη Γ. & Βαβούρη Α., 1999. Οι νέες τεχνολογίες ως εκπαιδευτικό εργαλείο στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, Περιλήψεις 1^{ου} Πανελληνίου συνέδριου για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, 8-10 Οκτωβρίου, Αθήνα, ΠΕΕΚΠΕ, 221-226.

Φέρμελη Γ. & Βαβούρη Α., 2000. Η ανάπτυξη της συνεργασίας στις ευρωπαϊκές ομάδες έρευνας του δικτύου «Νέοι δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον», Πρακτικά Διεθνούς συνεδρίου,

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στο πλαίσιο της εκπαίδευσης του 21^{ου} αιώνα, προοπτικές και δυνατότητες, επιμ. Β. Παπαδημητρίου, 6-8 Οκτωβρίου, Λάρισα, 487-491.

FEE,1999: Young reporters for the environment –Guidebook, Paris, FEE, 60 pp.